

Vereniging Nederlandse Riviergemeenten

Jaarverslag 2014

Dynamisch en actief

**VERENIGING
NEDERLANDSE
RIVIERGEMEENTEN**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Vereniging Nederlandse Riviergemeenten: Wie zijn we?	4
Vereniging Nederlandse Riviergemeenten Wat doen we?	
Als en met leden	6
Bestuur	
Taakgroep Maas	
Taakgroep Rijn/Waal	
Taakgroep IJssel	
Inventarisatie mogelijk nieuwe taakgroep	
Jaarvergadering	
Website	
Riviergemeenten	
Jubileumjaar	
Met anderen	15
Stuurgroep Water	
VNG Subcommissie Water	
Deltaprogramma	
Hoogwaterbeschermingsprogramma	
Contacten met Rijkswaterstaat	
Richtlijn Overstromings Risico's	
(Klankbordgroep) Natura 2000	
Klankbordgroep Kribverlaging	
Schone Rivieren	
Internationaal	

Voorwoord

2014 was een mooi jaar voor de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten. Wij vierden dat 25 jaar geleden de VNR is opgericht. Tijdens de Jaarvergadering constateerden wij als leden met elkaar dat gemeenten in die tijd via de VNR een constructieve bijdrage hebben geleverd aan het water gerelateerd beleid in het Rivierengebied. Nieuwe bestuurders traden aan na de gemeenteraadsverkiezingen van maart. We hebben met elkaar afgesproken de vereniging de komende jaren te blijven gebruiken als middel om elkaar te vinden, te informeren en vooral te inspireren.

Het afgelopen jaar zijn we weer op veel onderwerpen actief geweest. We hebben kennis en informatie met elkaar gedeeld en besproken, standpunten bepaald en waar nodig de belangen van riviergemeenten behartigd. Daarover leest u meer in dit Jaarverslag. Een paar punten breng ik graag onder uw aandacht.

Vervuiling van de grote rivieren was aanleiding om de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten op te richten. Grote stappen zijn gezet, de vervuiling is echter van aard veranderd. Met elkaar hebben wij geconcludeerd dat het tegen gaan van vervuiling, ook na 25 jaar, nog steeds aandacht nodig heeft. En daarmee ook actie vanuit gemeenten en de VNR. Wij blijven het onderwerp agenderen.

We hebben de afgelopen vijf jaar met elkaar hard gewerkt aan het opstellen van het Deltaprogramma 2015. De inbreng van gemeenten daarbij hebben we met elkaar goed geregeld. Dit heeft vorm gekregen en gaf de plannen duidelijk meerwaarde. Met elkaar bekijken we hoe we dit in het vervolg van het Deltaprogramma ook voor elkaar kunnen krijgen. Dat de inbreng nuttig en noodzakelijk is heeft de tijd bewezen.

In de loop van het jaar zijn we aan de slag gegaan met een hernieuwde afvaardiging van de lid-gemeenten. Zij hebben hun verwachtingen aan de VNR kenbaar gemaakt. Vooral de netwerk en kennis en informatie uitwisselingsfunctie van de VNR kreeg een hoge waardering. Ook het op de hoogte worden gehouden van actuele ontwikkelingen en met elkaar kijken welke kansen daar uit volgen is een belangrijke reden voor het lidmaatschap. Deze verwachtingen zijn met elkaar besproken en uitgewerkt: een goede basis voor de komende vier jaar VNR is daarmee gelegd.

In dit jaarverslag leest u over de activiteiten van de VNR in 2014. Met het opstellen van een werkplan 2015 – 2018 geven wij een beeld van waar wij de komende jaren verder aandacht besteden in ons rivierengebied. Als gemeenten gezamenlijk, maar zeker ook in samenwerking met onze collega-overheden en onze omgeving.

J. Penninx
Voorzitter VNR

Vereniging Nederlandse Riviergemeenten; wie zijn we?

Algemeen

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten is opgericht in 1989. Daarmee vierde de VNR in 2014 haar 25 jarig jubileum. Het doel van de vereniging is kennis- en informatie-uitwisseling, standpuntbepaling en waar nodig belangenbehartiging op rivieronderwerpen.

Gemeenten zijn lid van de VNR. Een bestuurder uit het college van B&W, met water, ruimtelijke ordening of intergemeentelijke samenwerking in de portefeuille, vertegenwoordigt de gemeente. Per riviertak, in de vorm van taakgroepen, en tijdens de jaarvergadering, wisselen de bestuurders kennis en informatie uit, worden zij geïnformeerd over (rivier) water ontwikkelingen, bediscussiëren zij de bestuurlijke aspecten en bepalen zij waar nodig (informeel) standpunt en mening. In diverse regionale, nationale en soms ook internationale overleggrems brengen de vertegenwoordigers van de VNR de geluiden en standpunten van de leden in.

De VNR kent de volgende taakgroepen:

- Maas
- Rijn/Waal
- IJssel

Verder kent de VNR een bestuur, dat bestaat uit het dagelijks bestuur en de voorzitters en vice voorzitters van de taakgroepen.

Het bestuur en de taakgroepen worden ondersteund door het VNR bureau dat in Arnhem is gehuisvest.

Bestuur

Het bestuur van de VNR zet de lijnen uit voor de vereniging, bepaalt het beleid en beslist over de dagelijkse gang van zaken. De bestuursleden spreken onderling af wie welke werkzaamheden op zich neemt. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het onderhouden van de ledencontacten en stuurt het bureau aan.

Het dagelijks bestuur (voorzitter en secretaris/penningmeester) en de voorzitters en vice voorzitters van de taakgroepen vormen het bestuur van de VNR. De samenstelling van het bestuur was in 2014 als volgt:

Voorzitter	Dhr. J.T.H.M. Penninx (tevens wvdz taakgroep IJssel)
Secretaris /penningmeester	Dhr. R.G. van de Ven
Lid (taakgroep Maas)	Dhr. G. IJff
Lid (taakgroep Rijn/Waal)	Dhr. D. Prosman
Lid (Neder-Rijn)	Dhr. H. Geerdes

Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen waren de functies van taakgroep voorzitter vacant. Iedere taakgroep kende naast de voorzitter al een vice voorzitter. Om een goede spreiding over het werkgebied te hebben in het bestuur is besloten dat ook de vice voorzitters deel uit maken van het VNR bestuur. Eind 2014 werd de nieuwe samenstelling van het bestuur definitief:

Voorzitter	Dhr. J.T.H.M. Penninx
Secretaris /penningmeester	Dhr. R.G. van de Ven
Voorzitter taakgroep IJssel	Mw. N. Olland
Vice voorzitter taakgroep IJssel	Dhr. G.J. Veldhoen
Voorzitter taakgroep Rijn/Waal	Dhr. M. de Gelder
Vice voorzitter taakgroep Rijn/Waal	Dhr. H. Geerdes
Voorzitter taakgroep Maas	Dhr. D. Prosman (tevens vice voorzitter VNR)
Vice voorzitter taakgroep Maas	Dhr. J.H.G.M. Teeuwen

De financiële taken van de VNR worden uitgevoerd door de penningmeester. Eens per jaar controleert de Financiële Controle Commissie de stukken. In 2014 bestond de FCC uit:

Dhr. H. Keuken	Gemeente Nederbetuwe
Dhr. E. Vissers	Gemeente Zwijndrecht

VNR bureau

De werkzaamheden van de VNR worden uitgevoerd door het secretariaat van de VNR. Het zogenoemde VNR bureau is ondergebracht bij Buro Ontwerp & Omgeving in Arnhem. De werkzaamheden zijn zowel secretarieel als inhoudelijk van aard.

De volgende medewerkers hebben activiteiten uitgevoerd voor de VNR:

Projectleider	Mw. E.H. van der Hoeven
Adviseur	Dhr. T.F.W. Gijzel
Secretariële ondersteuning	Diverse medewerkers vanuit Buro Ontwerp & Omgeving

De medewerkers nemen namens de VNR deel aan (externe) bijeenkomsten en vergaderingen.

Leden

Gemeenten zijn lid van de VNR. In 2014 telde de VNR 80 leden.

Taakgroep IJssel	16 gemeenten
Taakgroep Maas	26 gemeenten
Taakgroep Rijn/Waal	38 gemeenten

Wegens gemeentelijke herindelingen loopt het aantal gemeenten terug. Het aantal inwoners (de grondslag voor de contributie voor de VNR) dat binnen deze gemeenten woont neemt echter toe.

De gemeenten Beuningen en Molenwaard hebben het lidmaatschap per 2014 opgezegd.

Vereniging Nederlandse Riviergemeenten; wat doen we?

Als en met leden

Bestuur

Het bestuur van de VNR stuurt de vereniging aan en vergadert onder voorzitterschap van de heer Penninx. Met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht, en daarmee wisseling van afgevaardigden naar de VNR en verandering in bestuurssamenstelling, heeft het bestuur zich gebogen op de gewenste samenstelling van het bestuur. Om een brede inbreng te hebben, en alle provincies in het bestuur vertegenwoordigd te hebben, is besloten om iedere taakgroep te laten functioneren met een voorzitter en een vice voorzitter. Deze voorzitter en vice voorzitter zijn tevens lid van het VNR bestuur. Uitgangspunt is dat de voorzitter en vice voorzitter een ander deel van de riviertak vertegenwoordigen en waar mogelijk uit een andere provincie komen. Bij voldoende belangstelling kan ook politieke kleur meegewogen worden. Het is uiteraard aan de leden van de taakgroep hun eigen voorzitter en vice voorzitter te benoemen. Nog niet alle colleges waren gevormd tijdens de taakgroepvergaderingen van juni. Dit heeft er toe geleid dat in november de (vice) voorzitters bekend waren en daarmee de VNR bestuursleden. Het bestuur vergaderde in december in complete samenstelling.

Het bestuur kwam in 2014 vier keer regulier bijeen. De vergaderingen zijn voorbereid, bijgewoond en uitgewerkt door het VNR Bureau. Op de agenda stonden de verenigingsaangelegenheden als jaarrekening, begroting, jaarverslag, jaarvergadering en bestuurssamenstelling. Ook was er aandacht voor het opstellen van een werkplan voor de komende twee jaar, met een doorkijk voor de daarop volgende twee jaar. Daarnaast was er in het bijzonder aandacht voor activiteiten in het kader van het jubileumjaar.

Inhoudelijke onderwerpen uit de taakgroepen zijn teruggekoppeld in het bestuur. Het Deltaprogramma was daarbij een belangrijk onderwerp. De afronding van de eerste fase met de regioprocessen, maar ook de structuur van de tweede fase. Daarin staat de uitvoering centraal. Een onderwerp dat daar aan is gekoppeld is schaduwshade van grote projecten. Een onderwerp dat in verschillende gremia ter tafel is gebracht door de bestuursleden, maar waarvan niemand eigenaar wil zijn.

In de taakgroepen is gesproken over de Beleidslijn Grote Rivieren. De VNR heeft het Ministerie gevraagd deze Beleidslijn met lef toe te passen en wil graag betrokken zijn bij de evaluatie die op stapel staat. In de taakgroepvergaderingen is ook gesproken over schoon water, met het project Schone Maas als voorbeeld, mede gebaseerd op een ophaalregeling van Rijkswaterstaat. Aangezien zwerfvuil in het hele land via de rivieren in de oceaan terecht komt heeft de VNR Rijkswaterstaat verzocht deze regeling op te schalen naar alle regio's van Rijkswaterstaat. Aan het einde van het jaar leek het er op dat Rijkswaterstaat de regeling uit breidt.

Vanwege de nieuwe structuur van het Deltaprogramma en de invulling van mogelijke overlegstructuren was er een extra bestuursvergadering alleen over dit onderwerp. Een mogelijke invulling van structuren is besproken, zodat deze aan de leden voorgelegd kon worden.

Op (inter)nationaal- en regionaal niveau zijn diverse gremia, waarin bestuursleden en medewerkers de VNR vertegenwoordigen. Zij geven inhoudelijke inbreng op een diversiteit aan onderwerpen. Bestuursleden en medewerkers zijn alert op het betrokken blijven en gehoord worden op de onderwerpen die spelen binnen het Rivierengebied. Dit in nauwe samenwerking met de VNG.

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten blijft een financieel gezonde vereniging. Ook in 2014 kon de contributie aan de VNR 4 eurocent per inwoner blijven. Het ledenaantal blijft stabiel, twee gemeenten hebben voor 2014 het lidmaatschap opgezegd. Het aantal gemeenten dat lid is van de VNR neemt af door gemeentelijke herindelingen. Het aantal inwoners, de grondslag van de contributie, nam door de herindelingen echter toe. Het bestuur is in gesprek met een aantal gemeenten langs de rivieren dat (nog) geen lid is. Vooral in het westen van het land is het lidmaatschap een lappendeken. Dit is aanleiding voor het bestuur om in gesprek

te gaan met gemeenten die wel en gemeenten die geen lid zijn, om te bekijken hoe de dienstverlening het beste aan kan sluiten op de wensen van de bestuurders in het westen van het land.

Door zoveel mogelijk gebruik te maken van de gastvrijheid van aangesloten gemeenten om de vergaderingen te faciliteren, blijven de uitgaven beperkt. De jaarvergadering vond dit jaar plaats bij op Slot Loevestein, op uitnodiging van de combinatie GMB - Van Oord. De meeste communicatie verloopt digitaal, hierdoor zijn druk- en verzendkosten tot een minimum beperkt.

In 2014 bestond de VNR 25 jaar. De conclusie van een interne evaluatie in 2013 was dat er voldoende bestaansrecht en draagvlak is voor de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten. Dit is in juni getoetst bij de leden tijdens de taakgroepvergaderingen en daar klonk hetzelfde geluid. De wensen van de leden over en aan de VNR zijn geïnventariseerd en hebben geleid tot een dynamisch werkplan voor de VNR. De statuten van de VNR, die dateren van de oprichting, worden aangepast aan de actualiteit.

Aanleiding om de VNR op te richten was een milieuprobleem. De aandacht is langzaam verschoven naar hoogwaterproblematiek. In dit jubileumjaar was er volop aandacht voor de schoonheid van de rivieren en bleek dat het ook de komende jaren nodig blijft dit onderwerp te agenderen. In de taakgroepvergaderingen is gesproken over zwerfafval en de plastic soep. Tijdens de Jaarvergadering was er een inspirerend verhaal over de inbreng die gemeenten(bestuurders) kunnen hebben op het onderwerp vervuiling met microplastics en nanodeeltjes, maar ook hoe er van afval weer grondstof gemaakt kan worden.

Om te laten zien dat de VNR 25 jaar bestond heeft het logo van de VNR een jaar lang '25 jaar' over zich heen gedragen op alle uitingen. Om het saamhorigheidsgevoel te vergroten en de nieuwe bestuurders welkom te heten, heeft iedere bestuurder (zo mogelijk tijdens de taakgroepvergaderingen van juni) een paar witte veiligheidslaarzen met het VNR logo uitgereikt gekregen. Een petit four met jubileumlogo tijdens de taakgroepvergaderingen van november, markeerde het einde van het jubileumjaar.

Taakgroep Maas

De taakgroep Maas werd tot juni voor gezeten door de heer IJff, wethouder van de gemeente Roermond. De heer Prosman, wethouder van de gemeente Aalburg, heeft het voorzitterschap van hem over genomen. In november is de heer Teeuwen, wethouder van de gemeente Venlo, benoemd tot vice voorzitter. De taakgroep Maas kwam in 2014 drie keer bijeen.

In maart is in Wijchen gesproken over de Richtlijn Overstromings Risico's. Een Europese Richtlijn die het waterveiligheidsbeleid in de verschillende landen beschrijft en op elkaar afstemt. In Nederland is het vooral een beschrijving van de huidige situatie en wordt de koppeling gemaakt met het Deltaprogramma. De leden werden meegenomen in het gevolgde proces en de stand van zaken.

De voorzitter gaf een terugkoppeling van de stuurgroepvergadering Delta Maas. Het opstellen van de Voorkeursstrategie was op dat moment een belangrijk onderwerp. Tijdens de taakgroepvergadering hebben alle leden hun inbreng kunnen delen en toetsen. Ander belangrijk punt was het vormgeven van de Governance voor het vervolg van het Deltaprogramma. Daar wordt onderzoek naar gedaan. Iedereen is het er over eens dat de samenwerking die is ontstaan basis moet zijn het vervolg.

Vorig jaar is gesproken over Schone Rivieren. De VNR heeft een brief geschreven aan de Tweede Kamer over de zorg over vervuiling met microplastics. Deze is betrokken in het Algemeen Overleg. De heer Thijsen van de gemeente Wijchen hield een vlammend betoog over het werken aan schone rivieren. Iedereen die er wat aan kan en mee doen, moet de handschoen oppakken. Hoe klein de bijdrage ook is.

Ook was er een update over het Maas fietspad, waar de gemeente Venlo het initiatief toe heeft genomen. Inmiddels is er draagvlak en draagt de provincie het project. Er zijn ook initiatieven voor een wandelroute. Het is wel zaak dat deze initiatieven gebundeld worden, om te komen tot een mooi aanbod aan recreatieve mogelijkheden langs de Maas.

In mei kwam de taakgroep Maas in Grave bijeen. Die vergadering, de eerste na de gemeenteraadsverkiezingen, stond in het teken van kennis maken. Diverse nieuwe, maar ook bekende bestuurders, vormen nu de taakgroep Maas. Wie dat zijn werd in een voorstelronde duidelijk. Met een presentatie over wat de VNR is en doet heeft iedere bestuurder dezelfde bagage over de VNR. De VNR is ontstaan om bewustwording over milieuvervuiling via de grote rivieren op de agenda te krijgen. Bewustwording blijft een aandachtspunt, nu bijvoorbeeld over onze waterveiligheid. Zo vanzelfsprekend is het niet dat wij beschermd zijn tegen overstromingen.

Ook gemeenten spelen hier in een rol. Een diversiteit aan onderwerpen is de afgelopen 25 jaar besproken. Het is een kwestie van elkaar kennen en weten wat er speelt, zodat als er wat speelt er direct, afgestemd, actie ondernomen kan worden.

Ook de inhoud kwam aan de orde. De afsluiting van de eerste fase van het Deltaprogramma werd besproken met een presentatie van wat er de afgelopen vijf jaar is gebeurd en waar dat toe moet leiden in het Deltaprogramma 2015. Maar ook een eerste doorkijk naar de nieuwe structuur voor de volgende fase van het Deltaprogramma (Maas). Daarnaast is er gewerkt aan de vraagstukken als er te weinig water beschikbaar is. Het programma Hoge Zandgronden heeft hier onderzoek naar gedaan en maatregelen geformuleerd. Er moet vooral meer zicht komen op het (gewenste) voorzieningenniveau.

Gemeenten staan niet alleen in hun activiteiten aan de Maas. Dat maakte de presentatie over de Hoge Zandgronden duidelijk, door inbreng van een dijkgraaf. In de rivieromgeving speelt Rijkswaterstaat een grote rol. Reden genoeg om inzicht te krijgen in de taken en mogelijkheden van Rijkswaterstaat. De HID gaf hier een toelichting op.

De vergadering van december vond plaats in Horst aan de Maas. De leden kregen uitleg over het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). In het HWBP werken waterschappen en het Rijk samen aan maatregelen om afgekeurde dijken op orde te brengen. In de huidige toetsing zijn de dijken in Limburg nog niet meegenomen, dit gebeurt in VNK2. Daarna kunnen ook deze maatregelen in de prioritering meegenomen worden. Prioritering vindt plaats op basis van urgentie. De gemeente Roermond heeft in overleg met het waterschap het project Alexanderhaven via voorfinanciering ontwikkeld. Ook hier moesten veiligheidsmaatregelen genomen worden.

De doelstelling van het HWBP is de dijken op orde te krijgen. De projecten moeten echter wel met een goede ruimtelijke kwaliteit opgeleverd worden. Dat kunnen lastige afwegingen zijn. De middelen zijn beperkt, maar voor een kerkje met monumentenstatus op de dijk zal toch een oplossing gezocht moeten worden. De leden vroegen daarom ook aandacht voor de communicatie over het HWBP. Veel zal vanuit waterschappen verzonden worden, terwijl vragen bij de gemeente terecht komen. Aandachtspunt is daarnaast de verschillende programma's die langs de Maas spelen; de uitwerking van de privaatrechtelijke afspraken in het kader van de Maaswerken, de eerste tranche projecten en de maatregelen na 2017. Die kennen allemaal hun eigen kaders en tijdshorizon.

Er is ook gesproken over het Deltaprogramma, voor de Maas in het bijzonder. Er is een kwartiermakersteam aan de slag gegaan om de structuur en producten voor de vervolgfase te beschrijven. Er wordt gewerkt met vier niveaus. Als basis de projecten; de betrokkenen zitten met elkaar om tafel voor de daadwerkelijke vormgeving van de uitvoering. Dan is er regio overleg, voor de Maasvallei en de Bedijkte Maas, om de Voorkeursstrategieën die opgesteld zijn verder aan te scherpen. Alle betrokkenen worden hiervoor de provincie uitgenodigd, dus ook vertegenwoordigers van alle gemeenten. Daarboven functioneert de Stuurgroep Deltaprogramma Maas (SDM), hierin worden de maatregelen die genomen worden op elkaar afgestemd. Vanuit gemeenten komen onderwerpen aan de orde die het handelingsperspectief van gemeenten betreft. Vier gemeentelijk vertegenwoordigers nemen deel aan de Stuurgroep. En tenslotte nog het nationale niveau van het Deltaprogramma, waar een lid van de SDM in deel neemt. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het Deltaprogramma is in de regio terecht gekomen. De deelnemers gaven aan meer inzicht te willen hebben in de overlegstructuren die er zijn op Maas niveau, zodat duidelijk is welk besluit aan welke tafel genomen wordt.

Het concept werkplan van de VNR kreeg instemming, met nog extra aandacht voor de grensoverschrijdende samenwerkingen. De nadruk werd gelegd op het met elkaar uitwisselen van ervaring en het stellen van vragen aan elkaar. Een aantal gemeenten gaf in de regionale ronde de stand van zaken van projecten weer.

Taakgroep Rijn/Waal

De taakgroep Rijn/Waal vergaderde in 2014 drie keer. Tot en met juni met de heer Prosman, wethouder van de gemeente Werkendam als voorzitter. In november is de heer de Gelder, wethouder gemeente Werkendam benoemd tot voorzitter, de heer Geerdes, wethouder van de gemeente Houten, tot vice voorzitter.

In maart kwam de taakgroep in Zaltbommel bijeen. De leden werden meegenomen in de achtergrond van de Kaderrichtlijn Marien; vanwege de plastic soep in de oceanen, is er aandacht nodig voor het zwerfafval dat via de uiterwaarden in de grote rivieren terecht komt. Gemeenten spelen een rol in het terugdringen van deze vervuiling, als regisseur van de openbare ruimte, als onderdeel van de keten, als contactpersoon van stakeholders. Bij zwerfvuil geldt; voorkomen is beter dan genezen. Ook Rijkswaterstaat ziet een rol voor zichzelf bij het opruimen van zwerfafval in uiterwaarden. In Limburg bestaat daarvoor een regeling en het project Schone Maas. Maar ook via Nedvang zijn er middelen beschikbaar en kan een gemeente aan de slag. De bestuurders gaven aan dat vooral de bewustwording van gedrag (spullen op straat gooien en de gevolgen daar van) aandachtspunt moeten zijn van de activiteiten.

Er was ook een toelichting op de stand van zaken van de Richtlijn Overstromings Risico's. Nederland moet passende maatregelen nemen om het overstromingsrisico te verminderen en dit afstemmen met de landen om zich heen. Nederland beschrijft het bestaande beleid en zet verder in op het Deltaprogramma. De analyse is klaar en de kaarten zijn gepubliceerd (www.risicokaart.nl). Op dit moment worden de Overstromings Risico Beheer Plannen opgesteld, die gaan met het NWP2 ter visie.

Het Deltaprogramma was ook onderwerp van gesprek. Er is hard gewerkt om via de regioprocessen de Voorkeursstrategieën op te stellen. De VKS van Rijnmond-Drechtsteden heeft een andere opzet (abstracter) dan die van Rivieren, ook het proces is anders gevoerd. De aanwezigen deelden hun ervaring met en mening over de VKS. In april/mei is nog een tweede consultatieronde, zodat ook de nieuwe gemeentebesturen hun mening er over kunnen geven. De laatste hand wordt gelegd aan de nieuwe normering, waarbij de kans dat de dijk het begeeft, en de gevolgen van een eventuele overstroming, uitgangspunt is geworden.

Voor de vergadering van juni, die plaats vond op het sluis- en stuwcomplex in Hagestein, was veel ruimte gereserveerd in de agenda voor kennismaken. Dit was de eerste vergadering, met nieuwe en bekende vertegenwoordigers, na de gemeenteraadsverkiezingen. Na het uitdelen van witte veiligheidslaarzen met het VNR logo als welkomstgeschenk, werd er gestart met een voorstelronde van de aanwezigen. Ieder gaf aan wat er op het gebied van water speelt in de gemeente en wat de verwachtingen zijn van de deelname aan de taakgroep. Dit werd gevolgd door een toelichting op het doel, de structuur en de werkzaamheden van de VNR.

Het is een breed georiënteerde vereniging, met activiteiten op verschillende rivier gerelateerde onderwerpen. De leden gaven aan welke onderwerpen zij de komende jaren graag behandeld zien, waar de voortgang van het Deltaprogramma zeker onderdeel van is. Zij gaven ook aan de onderlinge informele uitwisseling van kennis en ervaring belangrijk te vinden.

Om te proeven aan de inhoud was er een presentatie over het Deltaprogramma. Een overzicht van de activiteiten van de afgelopen vijf jaar, wat er allemaal aan werkzaamheden plaats heeft gevonden en waar dat in heeft geresulteerd, de huidige stand van zaken en een vooruitblik naar de komende fase.

De VNR en gemeenten hebben ook contacten met andere overheden. De regionaal directeur van Rijkswaterstaat kwam kennis maken en stak de hand uit naar iedereen die contact wil hebben met Rijkswaterstaat. Het sluis- en stuwcomplex in Hagestein maakt onderdeel uit van een systeem van stuwen. Allen zijn in beheer van Rijkswaterstaat en staan op de nominatie om gerenoveerd te worden. Hier speelt ook

het Ruimte voor de Rivierproject 'Ruimte voor de Lek', waar een toelichting op was. Er zijn vooral hydraulische maatregelen uitgevoerd, maar in overleg met andere partijen heeft ook de doelstelling Ruimtelijke Kwaliteit zijn plaats gekregen. Daar lag een provinciaal inpassingsplan aan ten grondslag. Er is contact met veel partners, wat het draagvlak vergroot. Uitdaging is om deze partners betrokken te houden.

De vergadering van november vond plaats in Gorinchem. Een petit four met jubileumlogo bij de koffie markeerde het einde van het jubileumjaar van de VNR. Er is gesproken over het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Keringen worden regelmatig getoetst, daar waar zij niet voldoen worden maatregelen genomen. Dit vindt plaats in het Hoogwaterbeschermingsprogramma, dat nu onderdeel is van het Deltaprogramma. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering. De prioritering van de maatregelen gebeurt op basis van urgentie. Het uitgangspunt is de dijkenmaatregel, maar die moet wel op een goede manier in de omgeving ingepast worden. Dat is maatwerk. Daarnaast kunnen er andere maatregelen meegekoppeld worden. Die kennen dan wel een eigen financieringsstructuur. De gemeente heeft in het proces meerdere rollen, zo kan de gemeente ook kansen pakken. Op de prioritering van een project heeft een gemeente geen invloed, dat kan het lastig maken over de eigen grenzen heen te kijken of een gemeenteraad mee te krijgen in het proces. Ook het onderwerp schaduwshade werd besproken. Er wordt ver vooruit geprogrammeerd, maar dit kan per jaar verschillen. Projecten kunnen afvallen of toegevoegd worden. Dat kan consequenties hebben voor burgers in het betreffende gebied.

Er is ook gesproken over de voortgang van het Deltaprogramma. Helaas was nog niet alle informatie beschikbaar; de voormalige stuurgroep had tijd nodig om de afspraken over het vervolg goed vast te leggen. Wel werd aandacht gevraagd voor de communicatie naar de burger. Dit nu de plannen concreter worden. En ook de afstemming met het programma Rijnmond-Drechtsteden, waar bijvoorbeeld een MIRT verkenning start voor de Alblasserwaard / Krimpenerwaard, om te kijken hoe de voorkeursstrategie verder gebracht kan worden.

De aanwezigen konden zich vinden in het concept werkplan voor de komende jaren en gaven vooral aanvulling op de manier van communicatie en de prioritering van de onderwerpen. En de oproep klonk om elkaar op de hoogte te houden van ontwikkelingen waar anderen van kunnen leren.

Taakgroep IJssel

De taakgroep IJssel kwam in 2014 drie keer bijeen. Twee keer voorgezeten door de heer Boone, wethouder van de gemeente Westervoort, als vice voorzitter van de taakgroep. In de vergadering van november, voorgezeten door de heer Penninx, is mevrouw Olland, wethouder van de gemeente Rheden, benoemd tot voorzitter van de taakgroep. De heer Veldhoen is benoemd tot vice voorzitter.

In maart kwam de taakgroep in Rheden bijeen. Er was aandacht voor schone rivieren. Het blijkt dat de plastic soep die in de oceanen ontstaat, via de rivieren, door zwerfvuil van het land gevoed wordt. Daarover is nog veel onduidelijk, maar moet wel wat aan gedaan worden. Er is al wel kennis ontwikkeld en de eerste maatregelen zijn genomen. Zo heeft RWS Zuid Nederland een ophaalregeling voor zwerfvuil uit de uiterwaarden en het onderwerp staat op diverse internationale agenda's. Dat laat onverlet dat gemeenten nu al aan de slag kunnen; door te signaleren en agenderen, door samen te werken met andere partners in de keten, door kennis te delen en zwerfafval in water een volledige plek in te laten nemen in het zwerfafvalbeleid. Gemeente Schoon helpt deze kennis te vergaren en te delen. Er zijn al vele goede voorbeelden ter inspiratie om ook aan de slag te gaan. Suggestie was om met de waterschappen samen de 'hot-spots' (daar waar veel zwerfafval zich verzamelt) op de IJssel in beeld te brengen en daar maatregelen te nemen.

De voortgang van de Richtlijn Overstromings Risico werd toegelicht. Volgens die richtlijn moet Nederland, in afstemming met de buitenlandse partners, beschrijven welke maatregelen worden genomen om het overstromingsrisico te beperken. Het huidige beleid was de basis voor de analyse, de risicokaarten en de Overstromings Risico Beheer Plannen. Nieuw beleid wordt opgesteld via het Deltaprogramma en later verankerd in het Nationaal Water Plan. De leden hadden hun zorgen over de afstemming binnen dijkkring 42. Het is prima als een Arbeidsgruppe Hoch Wasser onderzoek doet, maar afspraken moeten wel degelijk afgestemd vastgelegd worden.

Ook de voortgang van het Deltaprogramma (Rivieren) werd besproken. De discussie over de normering is bijna rond, dit na afstemming tussen nationaal en regionaal niveau. In de regioprocessen is hard gewerkt aan het opstellen van de Voorkeursstrategieën. Deze hebben een consultatieperiode achter de rug. De aanwezigen gaven aan hoe zij hier op gereageerd hebben. Een tweede consultatieperiode staat gepland voor april/mei,

zodat ook de nieuwe colleges hier een uitspraak over kunnen doen. Daarnaast wordt hard gewerkt aan de structuur voor de vervolgfase van het Deltaprogramma.

De vergadering van mei vond plaats bij het Waterschap Rijn en IJssel in Doetinchem. De eerste vergadering na de gemeenteraadsverkiezingen, met een aantal nieuwe vertegenwoordigers. Allen werden welkom geheten met een paar witte veiligheidslaarzen met VNR logo, om de saamhorigheid te smeden. Kennismaken stond centraal in de vergadering. De leden stelden zich voor met naam, gemeente, belangrijkste waterproject en de verwachting naar de VNR. Dat gaf een mooi beeld van de brede samenstelling van de taakgroep. Daarop volgde een presentatie over de VNR. Vooral bewustwording van onderwerpen, kennis uitwisselen en elkaar op de hoogte houden werd van groot belang geacht. De onderwerpen waar het laatste jaar aandacht voor is geweest blijven van belang, met aandacht voor de nieuwe structuur van het Deltaprogramma en de rol van gemeenten hierin.

Om kennis te maken met de inhoud was er een presentatie over het Deltaprogramma. Wat was vijf jaar geleden de vraag, hoe is hier aan gewerkt, wat is de stand van zaken en hoe gaan we verder in het vervolg? De Voorkeursstrategie IJssel is bijna klaar en wordt onderdeel van de VKS Rivieren, die in het Deltaprogramma 2015 opgenomen wordt. Gemeenten zijn nauw betrokken bij het opstellen hier van. Maar ook in het vervolg, waar het gaat om de uitvoering, hebben de gemeente een grote rol. Vooral waar het gaat om de Ruimtelijke Ordening. Dit in samenwerking met de andere overheden. Die samenwerking heeft in de IJssel een vertrouwensbasis, gezien de aanwezigheid van waterschappen en Rijkswaterstaat bij de vergadering van de taakgroep IJssel.

Ook was er aandacht voor het regionale project IJssel-ID, waarin onderzoek is gedaan naar de identiteit van de IJssel. Er wordt breder gekeken dan erfgoed, wat is de kwaliteit van het gebied, hoe is dit boven tafel te krijgen en verder te helpen? De relatie tussen gebied en beleid wordt verstrekt door aandacht te besteden aan projecten die iets toevoegen aan het verhaal van het gebied. In 2015 gaat dit project zo mogelijk verder als netwerkorganisatie.

In november was de gemeente Olst-Wijhe gastheer voor de vergadering. Er is met elkaar gesproken over de voortgang van het Deltaprogramma. Met Rivieren als aandachtspunt en de IJssel binnen het Rijngebied in het bijzonder. Er is de afgelopen jaren veel bereikt in de samenwerking en de wens is om dit te behouden in de volgende fase, waar de aandacht meer gericht is op de uitvoering. De wens is ook om dit op een zo laag mogelijk niveau te doen. Zoveel mogelijk binnen de projecten en waar aan de orde op het niveau van de riviertak. Daar ligt het accent. Het programmabureau Rivieren is opgehouden te bestaan, hier zal een klein regiebureau van de regionale partners voor terug komen. De onderwerpen die riviertak overstijgend zijn en een link hebben met het landelijke Deltaprogramma worden besproken in de Stuurgroep Delta Rijn. Via de taakgroepen zullen we ook de verbinding leggen met de andere riviertakken en de ontwikkelingen binnen de Maas. Dit is reden om goed te kijken naar de geografische afkomst van de voorzitter en vice voorzitter van de taakgroepen.

Het andere onderwerp waar over werd gesproken was het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Daar was een toelichting op, maar gaf meteen aanleiding tot inhoudelijke vragen. Regelmatig worden keringen getoetst. Voor keringen die niet voldoen aan de normen worden maatregelen genomen. Deze zijn ondergebracht bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Binnen dit programma wordt ook de prioritering van de projecten bepaald. De basis is urgentie, binnen de beschikbare financiële middelen. In 2017 wordt getoetst met de nieuwe normen en zal veel meer dijkvak afgekeurd worden. Ook langs de IJssel. Toch lijken de maatregelen langs de IJssel dan minder urgent (ten opzichte van de Waal). Projecten kunnen eerder uitgevoerd worden met voorfinanciering, maar dan moet hier wel overstemming over zijn. Dit speelde bijvoorbeeld bij Zutphen, waar plannen al in een vergevorderd stadium zijn, maar de keringsmaatregelen pas later op de agenda staan. Daarnaast is de vraag of urgentie het enige criterium moet blijven, als daarmee alle middelen in eerste instantie naar hetzelfde gebied gaan. Dit vergt nog bestuurlijk overleg.

De leden stemden in met het werkplan voor de VNR dat voor lag en gaven een stand van zaken van projecten die spelen binnen de gemeente.

Inventarisatie mogelijk nieuwe taakgroep

In het westen van het land, bij de monding van onze grote rivieren, is een aantal gemeenten wel en een aantal gemeenten geen lid. Het is ook het punt waar de drie Deltaprogramma's Rivieren, Rijnmond Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta samen komen en invloed op elkaar hebben. Om de gemeenten in het gebied betrokken te houden en andere gemeenten te betrekken is gestart met een verkenning naar de behoeften aan ondersteuning van die gemeenten. Binnen de huidige taakgroep Rijn/Waal wordt aangegeven dat onderling overleg tussen gemeenten op dit onderwerp cruciaal is. Aan de andere kant wordt er ook bestuurlijke drukte ervaren. Voor de verkenning is een eerste verkennend gesprek gevoerd en staan voor het komend jaar meerdere gesprekken op de planning en eventueel een brede bijeenkomst. Daarna wordt, ook in overleg met de leden van de taakgroep Rijn/Waal én Maas, besproken wat de best passende structuur is.

Jaarvergadering

De jaarvergadering vond in het jubileumjaar plaats op 25 september. Locatie was Slot Loevestein in het Munnikenland. De combinatie GMB – Van Oord bood de VNR gastvrijheid door de locatie beschikbaar te stellen, de excursie te verzorgen en de lunch aan te bieden. Na een korte introductie over Slot Loevestein, startte de heer Penninx de Jaarvergadering. Eerst waren de huishoudelijke / verenigingsonderwerpen aan de orde, met een terugblik op het afgelopen jaar. In het kader van het 25 jarig jubileum werd dit ook een terugblik op de afgelopen 25 jaar. Daaruit bleek dat er veel bereikt is, maar de onderwerpen die 25 jaar

geleden speelden nog steeds (op een andere manier) actueel zijn. Vooral het op de hoogte houden van elkaar en van elkaar leren zijn aspecten die daarbij hoog in het vaandel staan bij de VNR. Daarom was er ook aandacht voor de activiteiten waar de VNR het komende jaar van plan is aandacht aan te besteden. In de discussie die daar op volgde bleek dat vooral de contacten met Rijkswaterstaat onderwerp van gesprek zijn. De penningmeester lichtte de financiële stukken over 2013 toe en presenteerde de begroting voor 2015. De vergadering stemde met beiden in en verleende het bestuur décharge.

Daarna volgde de inhoud. In lijn met het jubileum, was er een inspirerend betoog over de schoonheid van rivieren, met het accent op de verandering van de aard van de vervuiling van het rivierwater. Het is begonnen met het verwijderen van grote vervuiling en meststoffen. Nu zijn we zo ver dat we rioolwater als grondstof van een diversiteit aan producten zien, bijvoorbeeld biogas, maar ook isolatiemateriaal en bioplastics van wc-papier. De systemen (RWZI) moeten daar nog wel op aangepast worden. Dat neemt niet weg dat de vervuiling van het water steeds kleiner wordt en er aandacht moet blijven voor de vervuiling met microplastics, nanodeeltjes en medicijnresten. Het is dan niet alleen meer aan de waterbeheerders om actie te ondernemen, het web van stakeholders bevat ook zorgverzekeraars en ziekenhuizen. Ook gemeenten spelen hier hun rol in. Onder het motto 'we gaan in samenwerking integraal op zoek naar oplossingen voor problemen'.

Slot Loevestein ligt in het Munnikenland en maakt onderdeel uit van een Ruimte voor de Rivierproject. De aannemerscombinatie GMB – Van Oord voert op dit moment de werkzaamheden uit en gaven een presentatie over het project. Een bus excursie door het gebied, waar flink gegraven werd, maakte hier onderdeel van uit. GMB werkt in het algemeen meer vanaf het land, van Oord vanaf het water. Die gezamenlijke kennis, in samenhang met het vroegtijdig betrekken van partijen en belanghebbenden, hebben gemaakt dat deze combinatie het werk uit mocht voeren. Er wordt een dijk verlegd om de rivier bij hoog water meer ruimte te geven. Bij hoog water zal het Slot alleen per boot bereikbaar zijn. De dijk die gebouwd wordt is een 'wakkere dijk'. Een brede, multifunctionele dijk, die bijvoorbeeld ook dienst doet als vluchtplaats voor dieren bij hoog water en aangelegd wordt als tribune voor recreanten. Vanuit de bus was goed te zien hoe ingrijpend de werkzaamheden een gebied veranderen. Hergebruik en verplaatsing van grond is dan ook een belangrijk onderwerp.

De vergadering werd afgesloten met een gezamenlijke lunch.

Website

Een deel van de communicatie met de leden vindt plaats via de website van de VNR: www.vnrgemeenten.nl. Op de website is algemene informatie over de VNR opgenomen en staan de leden weergegeven. Per lid is waar mogelijk een link gemaakt naar een waterproject dat in de betreffende gemeente speelt. Op deze manier is makkelijk gemeentelijke informatie over grote waterprojecten uit te wisselen.

Als er nieuws is wordt een bericht geplaatst op de website. Deze blijft een maand zichtbaar en gaat dan naar het archief. Ook de digitale nieuwsbrief is via de website te benaderen. Alle nieuwsbrieven zijn hier na te lezen. Er is een start gemaakt met het vullen van dossiers. Een dossier is een (actueel)

onderwerp waar achtergrondinformatie over gegeven wordt. Het dossier 'Deltaprogramma' is bijvoorbeeld gebruikt om de reacties van de leden op de resultaten van de regioprocessen te verzamelen. Tijdens de taakgroepvergaderingen bleken de leden behoefte te hebben om een beeld te krijgen van de reacties van andere gemeenten. Het dossier kon hier mee worden gevuld.

Riviergemeenten

"Riviergemeenten" is de nieuwsbrief van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten. Deze wordt in digitale vorm aan de leden, betrokkenen en geïnteresseerden toegestuurd. De ontvangers krijgen een mailbericht met een korte weergave van de inhoud. Als zij het artikel willen lezen, kunnen zij het betreffende bericht aanklikken en worden dan naar het bericht op de website doorgeleid. De nieuwsbrief is ook via de website te benaderen. Daar zijn alle nieuwsbrieven van de afgelopen jaren na te lezen.

De nieuwsbrief is in 2014 vier keer verzonden. Er vindt altijd terugkoppeling plaats van de onderwerpen die in de taakgroepen en de jaarvergadering besproken zijn. Dit jaar was er natuurlijk aandacht voor de jubileum-activiteiten. Ander verenigingsnieuws komt aan de orde, maar ook nieuws over inhoudelijke onderwerpen. Zo kwamen aan de orde (de voortgang van) het Deltaprogramma (algemeen en rivieren), het Nationaal Waterplan, de Richtlijn Overstromings Risico's, zwerfafval, Beleidslijn Grote Rivieren, Stroomlijn, Hoogwaterbeschermingsprogramma, Schone Waal, energie- en grondstoffenfabriek en medicijnresten in water.

Jubileumjaar

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten vierde in 2014 haar 25 jarig jubileum. De VNR is opgericht in 1989 en heeft als doel 'het in gecoördineerd intergemeentelijk verband bijdragen tot het terugdringen van de vervuiling van de rivieren van het stroomgebied van de Rijn, de Maas en de Schelde en de bestrijding van de gevolgen van die vervuiling, alsmede al hetgeen daarmee in de ruimste zin verband houdt'.

In de afgelopen 25 jaar is de VNR met haar tijd mee gegaan. Na de hoge waters van 1993 en 1995 was er voortdurend aandacht voor de waterveiligheid van Nederland en de rol en inbreng daarbij van gemeenten. De eerste jaren via Ruimte voor de Rivier, de afgelopen jaren via het Deltaprogramma. Maar ook onderwerpen als Natura 2000, Stroomlijn, landelijk waterbeleid, Kaderrichtlijn Water, recreatief gebruik van water en scheepvaart waren onderwerpen die op de agenda stonden.

Juist in 2014, het jubileumjaar, bleek maar weer dat de aandacht voor vervuiling van de rivieren prominent op de agenda moet blijven staan. De afgelopen 25 jaar zijn grote stappen gezet en is veel vervuiling verminderd. De

vervuiling is echter veranderd van aard; het gaat nu meer over plastic deeltjes, nanodeeltjes en medicijnresten. Aangezien een deel van de plastic soep in de grote oceanen door zwerfafval op straat via de grote rivieren terecht komt, blijft er door gemeenten actie en aandacht gewenst op dit onderwerp.

In 2014 trad de VNR met een aangepast logo naar buiten; '25 jaar' was in het logo verweven. Om de link met de actualiteit van vervuiling te leggen, stond het onderwerp zwerfafval en schone rivieren, én de rol van gemeenten hier in, op de agenda van alle taakgroepen. Ook in de nieuwsbrief was er aandacht voor dit onderwerp.

2014 was ook het jaar waarin gemeenteraadsverkiezingen plaats vonden, en daarmee nieuwe bestuurders deel namen aan de taakgroepen. Om iedereen welkom te heten en in dit jubileumjaar een saamhorigheidsgevoel te smeden, kreeg iedere bestuurder een paar witte veiligheidslaarzen met (regulier) VNR logo overhandigd.

De Jaarvergadering stond, naast de verenigingsonderwerpen, in het teken van 'schone rivieren'. Er is gesproken over wat er al bereikt is met de vervuiling van het water, maar ook welke uitdagingen ons het komende decennium te wachten staat. Maar het biedt ook kansen, om op allerlei terreinen verbanden te leggen. Schoonheid zit niet alleen in de kwaliteit van het water, maar ook de in de kwaliteit van de omgeving van het water. Ook daar is uitgebreid over van gedachten gewisseld.

Om het einde van het jubileumjaar te markeren zijn tijdens de vergaderingen van de taakgroepen van november petit fours met jubileumlogo genuttigd. In de laatste bestuursvergadering blikte het bestuur terug op een jaar waarin de VNR heeft kunnen laten zien dat er in 25 jaar veel bereikt is, én dat de komende jaren een structuur als de VNR nodig is om het gemeentelijk belang op belangrijke onderwerpen goed te laten klinken.

Met anderen

Stuurgroep Water

De Minister van Infrastructuur en Milieu overlegt binnen de Stuurgroep Water (SG Water) op nationaal niveau over een diversiteit aan water onderwerpen. Het gaat over de Kaderrichtlijn Water (KRW), het regionaal en stedelijk waterbeheer en de samenwerking in de waterketen en de Richtlijn Overstromings Risico's. De specifieke zaken van het Deltaprogramma vallen buiten de scope van de SG Water. De heer Penninx is op grond van zijn voorzitterschap van de VNR vast lid van de VNG-delegatie. Waar nodig en aan de orde brengt hij de rivier gerelateerde onderwerpen ter sprake.

VNG Subcommissie Water

De VNG kent diverse bestuurlijke commissies, waaronder de subcommissie Water. In de subcommissie Water stemmen gemeenten onderling wateronderwerpen met elkaar af en komen tot standpunt bepaling. Het is daarnaast mede het gemeentelijk voorportaal voor de Stuurgroep Water. Het brede spectrum aan wateronderwerpen staat op de agenda; de Kaderrichtlijn water, het regionaal en stedelijk waterbeheer, de samenwerking in de waterketen en het Deltaprogramma komen aan de orde. Een deel van deze onderwerpen betreft ook de VNR. Om de onderwerpen af te stemmen die bij de riviergemeenten aan de orde zijn, heeft de VNR in deze commissie een zetel. De voorzitter van de VNR vervult deze zetel en wordt bij afwezigheid vervangen door een bestuurslid.

Het VNR-bureau (mevrouw van der Hoeven en de heer Gijzel) is agendalid van het gemeentelijk waternetwerk, het ambtelijk voorportaal van de Subcommissie Water.

Deltaprogramma

Algemeen

Het Deltaprogramma heeft tot doel Nederland robuust te maken voor hoogwaterbescherming en zoetwatervoorziening te garanderen. Dit gebeurt via vijf Deltabeslissingen en wordt uitgewerkt in negen deelprogramma's: drie generieke (Veiligheid, Nieuwbouw & Herstructurering en Zoetwatervoorziening) en zes regionale (Waddengebied, IJsselmeergebied, Kust, Zuidwestelijke Delta, Rijnmond-Drechtsteden en Rivieren). Zomer 2014 bood de Deltacommissaris zijn advies aan met het Deltaprogramma 2015.

De eerste helft van 2014 zijn de regionale Voordeurstrategieën ter goedkeuring voorgelegd aan de diverse regionale bestuurders. Dit heeft tot aanpassing geleid. Ook de voorstellen voor het beschermingsniveau kregen de laatste aanscherpingen. Rond mei waren de plannen definitief, zodat ze op Prinsjesdag door het Kabinet aan de Tweede Kamer aangeboden konden worden. De Kamer aanvaarde de zogenaamde Deltabeslissingen. Via een partiële herziening van het Nationaal Waterplan (NWP 2009-2015) zijn de Deltabeslissingen per 1 december 2014 vigerend beleid geworden. De aanpassing is verwerkt in het Ontwerp NWP 2016-2021.

Steeds meer aandacht was er voor de 'governance' van het vervolg van het Deltaprogramma. In de volgende fase ligt het accent op de uitvoering van de plannen en is de regio veel meer in beeld. De programmabureaus zijn opgeheven en ieder deelprogramma werkte een eigen programmaplan en structuur voor het vervolg uit. Het Rivierengebied is hierbij gesplitst in een Deltaprogramma Maas en een Deltaprogramma Rijn. Beide programma's hadden ruim de tijd nodig om te komen tot een nieuwe structuur en samenwerkingsafspraken.

Het Deltaprogramma was in 2014 een onderwerp dat iedere taakgroepvergadering aandacht had. De bestuurders wilden graag aangehaakt blijven en op de hoogte gebracht van de laatste stand van zaken. Het was daarbij belangrijk om kennis en ervaring uit te wisselen en het gemeentelijk geluid mee te geven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroepen. Na de gemeenteraadsverkiezingen is er daarom ruim tijd ingeruimd om alle oude en nieuwe vertegenwoordigers goed op de hoogte te brengen van de geschiedenis, de voortgang en het vervolg van het Deltaprogramma.

Alle bestuurlijke lagen gaven aan dat de samenwerking die de afgelopen jaren ontstaan waardevol is en op een goede manier voorgezet moet worden. De vertegenwoordigers van de VNR waren alert op de positie van gemeenten in het vervolgproces. Ook in het vervolg zijn gemeenten goed vertegenwoordigd.

De Deltacommissaris organiseert jaarlijks een Deltacongres om de voortgang van het Deltaprogramma te bespreken. Zowel het bestuur als het bureau, als een deel van de VNR leden, was hierbij aanwezig.

Rivieren

Ieder van de negen deelprogramma's kent een eigen stuurgroep. Voor het deelprogramma Rivieren zijn er twee stuurgroepen: Delta Rijn en Delta Maas. Gemeentelijk bestuurders zijn van en via de VNR nauw betrokken bij de stuurgroepen. De Stuurgroepen waren officieel tot en met september in functie. Zij zijn in 2014 vier keer bijeen geweest.

De Stuurgroep Maas is in dezelfde samenstelling blijven bestaan en bijeen gekomen om het voorstel voor het vervolg verder uit te werken. Voor de Stuurgroep Delta Rijn heeft een 'quintet' een voorstel verder uitgewerkt, dat in een schriftelijke ronde is vastgesteld.

De volgende bestuurders hadden zitting in de Stuurgroepen Delta Rijn en Delta Maas:

Gemeentelijke afvaardiging Stuurgroep Delta Rijn:

De heer Heidema	burgemeester Deventer
De heer Penninx	burgemeester Voorst
Mevrouw Schuurmans	burgemeester Lingewaard
De heer Prosman	wethouder Werkendam (tot maart)
De heer de Gelder	wethouder Werkendam (na maart)
De heer Geerdes	wethouder Houten
Mevrouw van Rhee – Oud Ammerveld	wethouder Tiel

Gemeentelijke afvaardiging stuurgroep Delta Maas:

De heer IJff	wethouder Roermond (tot september)
De heer Hoeksema	wethouder Oss
De heer van Gruijthuisen	wethouder West Maas en Waal (tot maart)
De heer Bos / Hol	wethouder West Maas en Waal (na maart)
De heer van Dongen	wethouder Waalwijk (tot maart)
De heer Teeuwen	wethouder Venlo
De heer Thijsen	wethouder Wijchen (tot maart)
Mevrouw Schaap	wethouder Wijchen (na maart)
De heer Prosman	wethouder Aalburg (vanaf september)

Tijdens de taakgroepvergaderingen gaven de afgevaardigden in de stuurgroep een terugkoppeling van de bestuurlijke bijeenkomsten. De leden gaven inbreng die weer meegenomen werd in de bestuurlijke overleggen. Voorafgaand aan een stuurgroepvergadering was er met de gemeentebambassadeur gemeentelijk voor overleg om de inbreng voor te bereiden.

De vergaderingen van de Stuurgroepen werden op ambtelijke niveau voorbereid door een Ambtelijke Begeleidings Groep (ABG). Ieder van de bovengenoemde gemeente vaardigde een ambtenaar af. Het VNR-bureau (mevrouw van der Hoeven en de heer Gijzel) was ook vertegenwoordigd, zowel in de ABG Delta Rijn als in de ABG Delta Maas. Naast de reguliere ABG vergaderingen, kwamen de ABG's regelmatig bijeen voor werksessies, om een onderwerp inhoudelijk door te spreken en uit te werken.

Het programmabureau organiseerde ieder jaar de 'Rivierendag', om de opgedane kennis te delen en met elkaar te bespreken. Het bestuur, het bureau en een deel van de leden was hierbij vertegenwoordigd.

In de eerste fase van het Deltaprogramma zijn de gemeenten in de zes regionale programma's mede ondersteund door de (op kosten van het Rijk via de VNG ingezette) gemeentebambassadeurs. Met het afsluiten van de eerste fase is deze functie komen te vervallen. Het VNR bureau (mevrouw van der Hoeven), neemt het

op zich om voor wat betreft het rivierengebied de gemeentelijke structuur vorm te geven en de contacten tussen de verschillende ambtenaren te onderhouden en vorm te geven.

Rijnmond-Drechtsteden

De Stuurgroep van het deelprogramma Rijnmond-Drechtsteden (DPRD) stond onder voorzitterschap van de burgemeester van de gemeente Rotterdam. Ook de gemeente Dordrecht was bestuurlijk vertegenwoordigd. Het DPRD heeft er voor gekozen de werkzaamheden (onder andere het opstellen van de Voorkeursstrategie en het advies beschermingsniveau) binnen het programmabureau uit te voeren en de bestuurders op diverse momenten te informeren en om inbreng te vragen.

Een van de Deltabeslissingen was de Rijn-Maas-Deltabeslissing. Hierin is samengewerkt tussen de deelprogramma's Rivieren, Rijnmond-Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta. De stukken ter besluitvorming worden gelijkluidend in de diverse stuurgroepen behandeld.

In de volgende fase werkt Rijnmond Drechtsteden met een gebiedsoverleg, waarin alle subregio's vertegenwoordigd zijn. Alle gemeenten nemen deel aan één van de subregio's.

Veiligheid

Het Deltaprogramma Veiligheid (DPV) bereidt de Deltabeslissing Veiligheid voor. Hoofdonderwerp is de waterveiligheid en de normering daarvan, inclusief Meerlaagsveiligheid, Deltadijken en waterveiligheid buitendijks (de inhoudelijke verkenning hiervan is ondergebracht bij het Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering). Het DPV heeft een uitvraag gedaan aan de regio's over normering, en heeft daarnaast ook zelf onderzoek gedaan en gerekend. Binnen de regioprocessen van DPR is gesproken over deze normering. Om

goed te kunnen rekenen aan de VKS is op basis van uitgangspunten gebruik gemaakt van een analysenorm. Deze blijkt in de praktijk redelijk overeen te komen met de norm die voorgesteld gaat worden. Vanaf eind 2013 is de eerste slag gemaakt om nationale en regionale informatie bij elkaar te brengen en op enkele bijzondere trajecten na was er zomer 2014 overeenstemming. Vervolgens is na de zomer gestart met het voorbereiden van de benodigde wijziging van de Waterwet.

Sinds 2012 kent het DPV een Bestuurlijke Begeleidingsgroep op het niveau van de koepels gemeente (VNG/VNR), provincies (IPO) en (Unie van) waterschappen. Ten behoeve van de voorbereiding van de wetswijziging is dit vervangen door een portefeuillehoudersoverleg met een vergelijkbare samenstelling. De heren Penninx (gemeente Voorst) en Wienen (gemeente Katwijk) zijn hierin de gemeentelijk vertegenwoordigers. Het afstemoverleg 'waterveiligheid 21^e eeuw' (WV21) fungeert als ambtelijk voorportaal van dit bestuurlijke overleg.

De heer Gijzel is hierin de gemeentelijke vertegenwoordiger namens VNR en VNG.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Ondanks dat het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) onderdeel uit is gaan maken van het Deltaprogramma, heeft het haar eigen dynamiek en uitvoeringsagenda. Rijkswaterstaat en de Waterschappen werken in het programma samen om maatregelen uit te voeren om afgekeurde keringen weer op orde te krijgen. Dit op prioriteit van urgentie. Waterschappen zijn de trekker en moeten gemeenten hier in een vroegtijdig stadium bij betrekken. Dit biedt mogelijkheden om andere activiteiten mee te koppelen, maar ook om als gemeente actief aan de slag te gaan en de maatregel onderdeel uit te laten maken van een eigen ontwikkeling. Om hier meer zicht op te krijgen heeft het bureau (mevrouw van der Hoeven) de contacten met het programmabureau aangehaald. Tijdens de taakgroepvergaderingen van november verzorgde het programmabureau een presentatie, zijn vragen beantwoord en contacten gelegd.

Het bureau was ook aanwezig bij een vakdag over Ruimtelijke Kwaliteit binnen het HWBP.

Daarnaast is de VNR benaderd om een rol te spelen in 'het Blue Office', een alliantie van Universiteiten, Hogescholen en kennisinstellingen, die samen met het HWBP kennisvragen verder uit wil werken. Omdat gemeenten te maken krijgen met het HWBP en allicht kennisvragen hebben, worden deze via en met de VNR verzameld en verder uitgewerkt. Het Blue Office gaat fondsen verzamelen om het mogelijk te maken deze kennisvragen uit te werken. Het bureau (mevrouw van der Hoeven) onderhoudt de contacten hierover.

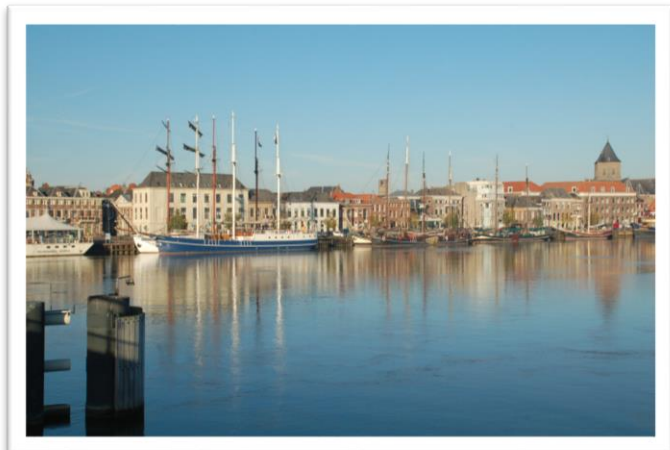
Contacten Rijkswaterstaat

RWS is een belangrijke partner in het rivierengebied. De lid gemeenten geven regelmatig aan dat zij in de uitwerking van plannen te maken hebben met de toepassing van de regelgeving door Rijkswaterstaat. Het bureau (mevrouw van der Hoeven) heeft de eerste stappen gezet om de relatie tussen RWS en de VNR / gemeenten te intensiveren. Zo waren tijdens de kennismakingstaakgroepvergaderingen van Maas (HID) en Rijn/Waal (Directeur) vertegenwoordigers van RWS aanwezig om kennis te maken en op die manier de afstand tussen gemeenten en RWS te verkleinen. Ook op ambtelijk niveau wordt gewerkt om nauwer samen te gaan werken en in ieder geval de contacten te onderhouden.

Omdat dit bij veel gemeenten speelt wordt ingezet op meer contacten met (de regionale diensten van) Rijkswaterstaat.

Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)

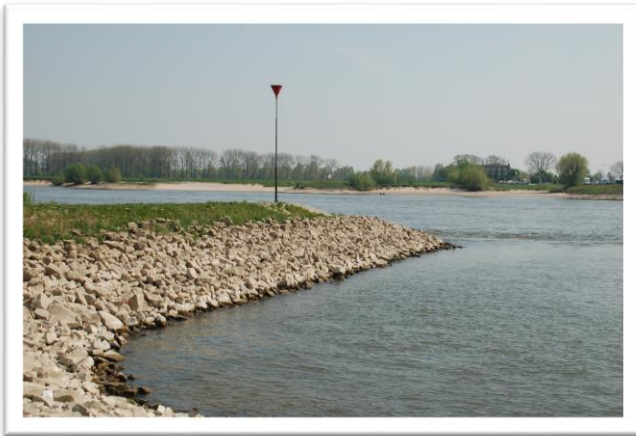
Nederland is hard aan de slag met de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's. Deze richtlijn legt geen doelen of normen op; landen beschrijven in Overstromings Risico Beheer Plannen (ORBP) per stroomgebied (Nederland: Maas, Rijn, Schelde en Eems) hun situatie, risico's en de maatregelen die ze daarvoor nemen. Het is een middel om internationaal tot afstemming te komen over de maatregelen om overstromingen te voorkomen. Voor het opstellen van de plannen kiest Nederland er voor om bestaand beleid te beschrijven. Nieuw beleid is gemaakt via het Deltaprogramma en later vastgelegd in het Nationaal Water Plan. Conform de internationaal voorgeschreven planning zijn op 23 december de ORBP's samen met het Tweede Nationaal Waterplan ter inzage gelegd.

De werkzaamheden zijn voorbereid door een ambtelijke begeleidingsgroep van het Rijk met de koepels van gemeenten, provincies en waterschappen: IMPRO (Implementatie Richtlijn Overstromingsrisico's). Zij agendeerde tussenproducten en ontwikkelingen voor het koepeloverleg op directieniveau en was verantwoordelijk voor de organisatie van de jaarlijkse ROR-dag en de consultatie over de ORBP's. De heer Gijzel is hierin de gemeentelijke vertegenwoordiger namens VNR en VNG.

(Klankbordgroep) Natura 2000

De buitendijks gelegen gebieden van de Rijntakken zijn aangewezen als Natura 2000 gebied. De provincie Gelderland heeft in 2013 in samenspraak met de provincies Overijssel en Utrecht de beheerplannen opgesteld. Bij dit proces maakte de provincie gebruik van een breed samengestelde Klankbordgroep, waar ook de VNR (de heer Gijzel) lid van was. In 2014 lag het accent op het op nationaal niveau verder uitwerken van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) door de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu samen met de provincies.

Klankbordgroep Kribverlaging

Een van de maatregelen in het kader van Ruimte voor de Rivier is het project Kribverlaging. Voor dit project heeft Rijkswaterstaat een Klankbordgroep in het leven geroepen, waar ook de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten deel van uit maakt. Het project is in de fase van uitvoering. In 2014 is de Klankbordgroep één keer bijeen geweest om geïnformeerd te worden over de stand van zaken en waar nodig advies mee te geven aan het consortium dat de uitvoering voor haar rekening neemt.

Schone Rivieren

In 2013 zijn contacten gelegd tussen de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten en organisaties die zich bezig houden met schone rivieren. Deze zijn voortgezet. 2014, het jubileumjaar van de VNR, stond mede in het teken van de schoonheid van de rivieren. Vervuiling was de reden om de VNR op te richten. Wat is er sindsdien gebeurd en wat staat ons anno 2014 nog te doen?

Vooraf de relatie met het kenniscentrum Gemeente Schoon is geïntensiveerd. Door samen op te trekken, kunnen beide organisaties hun doelen bereiken. Gemeente Schoon heeft tijdens de taakgroepvergaderingen presentaties verzorgd om de problematiek te schetsen en gemeenten aan te zetten tot actief beleid op zwerfafval in het rivierwater.

Dit heeft geleid tot een brief aan Rijkswaterstaat met het verzoek de ophaalregeling die RWS Zuid Nederland voor Limburg kent, op te schalen naar alle regionale diensten van RWS. De VNR heeft met RWS meegedacht over de mogelijkheden die RWS heeft om te werken aan zwerfafval in rivieren. De brief heeft geleid tot een MKBA van de ophaalregeling. Conclusie was dat de ophaalregeling een stimulerende regeling is die andere partijen helpt een verantwoordelijkheid te nemen in de aanpak van zwerfafval in het water. De regeling wordt opgeschaald en ingezet in samenwerkingsverbanden. Netwerken als langs de Limburgse Maas zijn ook ontstaan langs de Maas in Brabant, langs de IJssel en Westerschelde.

Uit de presentatie tijdens de Jaarvergadering bleek dat de vervuiling ook kansen biedt: rioolwater is niet alleen afvalwater, maar ook bron van grondstoffen voor andere producten. Gemeenten hebben een rol in het faciliteren, maar ook mee uitwerken, van projecten en pilots op dit gebied. Aandacht gaat vooral uit naar de vervuiling met microplastics, nanodeeltjes en medicijnresten. Wellicht dat een gemeente niet direct de trekker is om hier aan te werken, maar is wel onderdeel van het netwerk van stakeholders. Een gemeente heeft in ieder geval een agenderende en verbindende functie.

De presentaties en contacten bracht het besef dat ook na 2014 er onverminderd aandacht moet zijn voor de schoonheid (tegengaan van vervuiling) van onze grote rivieren.

Internationaal overleg

Algemeen

Naast de contacten met Rijk, provincies en waterschappen onderhoudt de VNR ook contacten op internationaal niveau. Het betreft vooral het in de gaten houden van ontwikkelingen en waar nodig of gewenst actie ondernemen.

IMC en ICBR

De VNR is agenda lid van de Internationale Maas Commissie (IMC). In de commissie vindt afstemming van beleid en activiteiten plaats tussen Frankrijk, Luxemburg, Duitsland, Wallonië, Vlaanderen en Nederland. Als er onderwerpen op de agenda staan die van invloed zijn op riviergemeenten kan de heer Prosman zich aansluiten bij de Nederlandse delegatie. Als er vanuit gemeenten onderwerpen zijn die internationaal aandacht verdienen, kan dit in het voor overleg ter tafel worden gebracht.

Voor de Rijn stemmen Nederland, Duitsland, Zwitserland, Luxemburg en Frankrijk beleid over de Rijn met elkaar af binnen de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR). De ICBR kent een aantal

werkgroepen waarin besluiten worden voorbereid. Van een aantal van deze werkgroepen is de VNR agendalid. Als het nodig is kan er gereageerd worden en inbreng geleverd.

Arbeitsgruppe Hoch Wasser

De Arbeitsgruppe Hoch Wasser (AGHW) is een samenwerking op het gebied van duurzame bescherming tegen hoog water tussen de provincie Gelderland en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en het Ministerie van Klimaatbescherming, Milieu, Natuurbescherming, Landbouw en consumentenbescherming van Nordrhein-Westfalen. De waterschappen Rijn en IJssel en Rivierenland en ook de VNR nemen deel aan het ambtelijk overleg. Vooral het wederzijds informeren en het afstemmen van maatregelen komt aan de orde, maar ook het gezamenlijk uitvoeren van onderzoek. Het betreft de dijkringen 42 en 48.

Na een frisse herstart in 2013, is de AGHW in 2014 regelmatig bijeen geweest. Onder andere om de Hoogwaterconferentie voor te bereiden die op 30 oktober plaats vond in Rees. Tijdens de conferentie zijn de resultaten gepresenteerd van een studie naar de overeenkomsten en verschillen tussen Nederland en Duitsland op het gebied van bescherming tegen hoog water. Vanwege nieuwe inzichten en het beleid uit het Deltaprogramma, inclusief nieuwe normen voor de dijkringen, wordt de studie geactualiseerd. De ROR is een belangrijk onderwerp voor afstemming, daar is regelmatig over gesproken.